

OpenCon 2015 kannustaa nuoria tutkijoita toimimaan avoimuuden lähettiläinä

Fakta Julkaistu 27.11.2015 klo 09:30 Kirjoittaja Heidi Laine

“Wear your open on your sleeve”, vapaasti käännettynä “kerro avoimuudestasi maailmalle”, muodostui vuoden 2015 [OpenCon](#)-konferenssin epäviralliseksi tunnuslauseeksi. Iskulauseen esitteli yksi Brysselissä 14.–16.11.2015 pidetyn tapahtuman monista pääpuhujista, [Public Library of Science \(PLOS\)](#) -julkaisijan perustajiin kuuluva Michael Eisen.

Nyt toista kertaa järjestetty OpenCon on opiskelijoille ja uran alussa oleville tutkijoille suunnattu avoimen tieteellisen julkaisemisen, avoimen datan ja avoimen koulutuksen teemoihin keskittyvä tapahtuma. OpenCon pyrkii tavanomaista konferenssia laajempaan vaikuttavuuteen. Verkko-osallistuminen on olennainen osa tapahtumaa ja paikallisten [satelliittitapahtumien](#) järjestämiseen kannustetaan. Konferenssin ympärille on kehittynyt elävä yhteisö, joka pitää yhteyttä säännöllisten *community call* -puheluiden sekä keskustelufoorumien avulla.

Julia Reda puhumassa. Reda nousi piraattiliikkeestä Euroopan parlamenttiin. Kuva: Slobodan Radicev (CC-BY)

Vuoden 2015 runsas sata osallistujaa valikoitiin usean tuhannen hakijan joukosta. Yhtenä valintakriteerinä oli hakijoiden valmius toimia kotiyhteisössään avoimuuden sanansaattajana. Sponsorituen ansiosta suurin osa pääosin tohtoriopiskelijoista koostuneesta osallistujajoukosta pääsi paikalle täyden tai osittaisen stipendin turvin. Tapahtuman pääsponsoreita olivat Max Planck -instituutti, PLOS, BioMed Central ja Springer Open. OpenConia järjestää Yhdysvalloista käsin toimiva [Scholarly Publishing and Academic Resources Coalition \(SPARC\)](#) yhdessä opiskelija-aloitteensa [Right to Research Coalitionin](#) kanssa.

Ohjelmassa kuultiin puheenvuoroja muiden muassa [CERNin Open Access](#) -johtajalta Salvatore Meleltä, piraattiliikkeestä Euroopan parlamentin jäseneksi nousseelta [Julia Redalta](#) sekä Wikipedian perustajalta [Jimmy Walesiltä](#). Nuoret tutkijat ja paikan päällä syntyneet ideat pääsivät esiin lukuisissa paneeleissa, työpajoissa ja unconference-sessioissa. Konferenssin kolmas päivä omistettiin vaikuttamiskoulutukselle: lobbareita ja EU-instituutioiden virkamiehiä oli kutsuttu kertomaan vaikuttamisen tavoista sekä keskustelemaan ajankohtaisista uudistuksista, kuten EU:n tekijänoikeus- ja tietosuojalainsäädäntöihin valmisteilla olevista muutoksista.

PLOSin perustajiin kuuluva Michael Eisen. Kuva Slobodan Radicev (CC-BY)

Eniten konferenssissa puhuttivat julkaisemiseen ja tutkijanuraan liittyvät kysymykset. Monet puhujat pyrkivät kumoamaan käsitystä avoimuuden urakehitystä hidastavasta vaikutuksesta. Michael Eisen kertoi avoimen julkaisemisen eteen tehdyn työn olleen vastoin pelkoja hänelle meriittinä ja edesauttaneen viran saamisessa Berkeleyn yliopistosta. Neurotieteilijä [Erin McKiernan](#) muistutti, että avoimesti julkaistujen artikkelien on todettu keräävän enemmän sitaatioita. Samasta ilmiöstä on näyttöä myös avoimen datan ja avointen koodien (open source) osalta. McKiernan on itse julkisesti sitoutunut esimerkiksi olemaan julkaisematta töitään Cell, Nature ja Science -lehdissä, tai missään muussakaan ei-täysin avoimessa julkaisukanavassa, päätös jota monet kollegat pitivät kuoliniskuna tutkijanuralle. Vastauksena epäilijöille McKiernan paljasti saaneensa äskettäin apulaisprofessorin Universidad Nacional Autónoma de Méxicosta, joko johtuen sitoutumisestaan avoimuuteen, tai siitä huolimatta.

Tapahtumassa esiteltiin useita uusia avoimeen tieteeseen ja julkaisemiseen liittyviä aloitteita. Sekä [Research Ideas and Outcomes \(RIO\) Journal](#) että [ThinkLAB](#) pyrkivät laajentamaan avoimuutta koskemaan tutkimussuunnitelmia ja rahoitushakemuksia. Kirjastojen rahoittama, ilman kirjoittajamaksuja toimivien open access -lehtien julkaisija, [Open Library of Humanities](#) (OLH) puolestaan nousi äskettäin otsikoihin, kun suurkustantaja Elsevierin Lingua-lehdestä irtisanoutunut toimituskunta kertoi perustavansa korvaavan lehden, Glossan, juuri OLH:in alle. [Bill and Melinda Gates Foundation](#) on kuluvan vuoden alusta vaatinut rahoittamaltaan tutkimukselta avointa julkaisemista ilman embargo-aikoja. Vaatimuksen tueksi on kehitetty [Chronos](#)-alusta, jonka kautta tutkijat toimittavat artikkelikäsikirjoitukset kustantajille. Alusta automatisoi kirjoittajamaksujen maksatukset säätiöltä kustantajille ja tuottaa säätiön käyttöön dataa julkaisuista. Chronos on käyttövalmis kesällä 2016. Sen lähdekoodi ei ole avointa, mutta säätiön edustajan mukaan alustaa voitaneen tarjota kohtuullista korvausta vastaan kiinnostuneille tutkimusrahoittajille.

Suuri osa OpenCon2015-konferenssin puheenvuoroista löytyy YouTube-videopalvelusta esimerkiksi hakusanalla ”OpenCon2015”.

Lisätietoja Oulussa 2.12.2015 järjestettävästä OpenCon-satelliittitapahtumasta:
http://www.opencon2015.org/koalha/opencon_oulu